

Elon Musk cancelen is van de zotte. Hij kan meer bijdragen aan het succes van ASML dan de Nederlandse overheid

Posted on 16 juni 2026 by Menno Tamminga

Elon Musk is wat men in sommige kringen een' foute man' pleegt te noemen.

Hij heeft veertien kinderen bij vier verschillende vrouwen. Een van hen is als baby overleden.

Hij heeft de 'verkeerde' vrienden. Kijk alleen maar naar zijn soms gespannen relatie met president Donald Trump. Musk was de grootste sponsor van de herverkiezingscampagne van Trump in 2024. Hij spendeerde volgens *The Washington Post*, overigens eigendom van miljardair Jeff Bezos (Amazon), in dat jaar 288 miljoen dollar aan politieke campagnes.

Anti-immigratie

Als eigenaar van berichtenplatform X (voorheen twitter) verspreidt hij zijn foute denkbeelden aan zijn meer dan 240 miljoen volgers. Hij steunt via X ook andere foute types. En hij mengt zich in de binnenlandse aangelegenheden van andere landen door partijen te steunen met anti-immigratie-standpunten.

En maakte hij op een bijeenkomst na de inauguratie van Trump niet een zwaai naar het publiek die voor sommigen op een nazigroet leek? Ja, die Musk.

Hij is ook waanzinnig rijk. Hij was al de rijkste man op aarde (aandelen Tesla en SpaceX). De geslaagde beursgang afgelopen vrijdag van SpaceX heeft zijn vermogen tot meer dan 1000 miljard dollar opgestuwd. Leuk voor hem, maar de vermogensongelijkheid wordt er nog scherper door. Weer fout.

Deze Musk was afgelopen donderdag via satelliet aanwezig in de Brabanthallen op het podium van het jaarlijkse techfeestje van ASML, de chipmachinefabrikant in Veldhoven. ASML is het paradepaardje van de Nederlandse én de Europese techindustrie. Het bedrijf, lang geleden een dochter van Philips, is feitelijk monopolist in de productie van geavanceerde machines waarmee anderen chips maken.

ASML is daardoor al enkele jaren het middelpunt van geopolitieke strijd. Want chips zijn een onmisbare grondstof voor consumentenproducten, voor defensie en voor de digitalisering van de samenleving.

Musk live bij ASML. Wow. ‘s Werelds meest succesvolle ondernemer en ASML-topman Christoph Fouquet op één podium. Een dag later ging SpaceX naar de beurs, dus opvallend dat Musk dat optreden in zijn agenda had gezet en nakwam.

Bezwaar

Toch maakten sommige ASML-medewerkers op interne discussieplatforms bezwaar tegen de aanwezigheid van Musk, meldde het *Eindhovens Dagblad* vorige week. Want ja, foute man.

Verbijsterend.

De oppositie tegen Musk geeft geen blijk van nieuwsgierigheid en het verlangen naar open gedachtenuitwisseling. Dat zouden juist de basiskenmerken moeten zijn van voor mensen die samenwerken om de volgende generatie chipmachines te bouwen.

De voor de hand liggende vraag is: wat deed Musk op die ASML-techtop?

Musk en Fouquet zijn geen mannen die gezellig wat kletsen voor een zaal vol ASML-mensen. Musk zat daar met een bedoeling. Hij werkt namelijk aan een kolossale fabriek voor chips in Texas, zijn thuisstaat. Terafab heet de fabriek. Een onbekend deel van de opbrengst van de beursgang, die SpaceX ruim 75 miljard dollar (65 miljard euro) oplevert wordt in Terafab geïnvesteerd.

Het complex bestaat alleen nog op de tekentafel, maar SpaceX en Musk zijn al druk aan het lobbyen voor toestemming én belastingvoordelen.

Autonomie

De fabriek is een samenwerking van Tesla, SpaceX en Intel. De laatste naam is interessant omdat president Trump Intel vorig jaar steunde met een kapitaalinjectie. Daardoor bezit de overheid 9,9 procent van de aandelen.

De Terafab-fabriek past perfect in zijn streven naar Amerikaanse industriële autonomie. Op dit moment zijn de grootste producenten van chips gevestigd in Taiwan en Zuid-Korea. Deze samenwerking heeft dus ook geopolitieke kanten.

Te zijner tijd moet Terafab chips gaan produceren voor Tesla, SpaceX en mogelijk anderen. In het prospectus voor SpaceX-beleggers valt de naam Terafab 51 keer.

Om die chips straks te maken heeft Musk de machines nodig die ASML kan leveren. Daarom was hij daar op het podium én daarom gaf ASML hem natuurlijk graag de gelegenheid om zijn plannen uit te leggen.

Kassa

ASML zal direct van profiteren van de dadendrang van Musk. *NRC*-journalist én ASML-insider Marc Hijink schatte vorige week dat een vijfde van de investeringskosten van een nieuwe fabriek besteed worden aan de machines van

ASML. Met de bouw van de eerste fase van Terafab is 55 miljard dollar gemoeid. Dat bedrag loopt naar 119 miljard dollar als de plannen volledig worden uitgevoerd.

Kortom: het zou zomaar kunnen dat Musk straks in Veldhoven op de stoep staat en zegt: doe mij voor 11 miljard dollar (9,5 miljard euro) machines. Mogelijk later nog eens. Nu draait ASML een jaaromzet van bijna 33 miljard euro.

Overheidssteun

Twee jaar geleden legde het demissionaire vierde kabinet-Rutte 1,73 miljard euro op tafel voor de verdere ontwikkeling (onderwijs, woningbouw, infrastructuur) van Eindhoven en de techindustrie (Brainport). De rijksbijdrage was een goedmakertje. Het kabinet had eerder tot chagrijn van ASML de Amerikaanse restricties geaccepteerd op de export van de nieuwste chipmachines aan China.

De steun van de overheid komt ASML indirect ten goede. Als Musk zijn woorden omzet in daden levert hij een directe bijdrage aan de groei van ASML én van Brainport die de steun van de overheid verre overtreft. Dat eigen ASML-medewerkers zo'n klant willen cancelen is van de zotte.

Wynia's Week *verschijnt 156 keer per jaar en wordt* ***volledig mogelijk gemaakt*** *door de donateurs. Doet u mee?* ***Doneren kan zo****.* ***Hartelijk dank!***